

vesar

AVFALLSSELSKAPET I VESTFOLD

Strategiplan 2021-2025

70 % materialgjenvinning
innen 2025

Bidra til verdiskapning,
arbeidsplasser og grønn
konkurranseskraft

Nå klima- og miljømål mot
lavutslippssamfunnet

Vesar – nøkkelen til vårt fornybare samfunn

Vesar er en effektiv og fremtidsrettet miljøbedrift med godt omdømme. På vegne av kommunene i Vestfold leverer Vesar gode løsninger innen avfallshåndtering og gjenvinning.

› Vestfold Avfall og Ressurs AS (Vesar) er et rent bestiller-selskap, og har alle tjenester ute på anbud. På denne måten sikrer vi best mulig tjenester til best mulig pris. Vesar eier ingen maskiner, bygg eller anlegg. Selskapet drives etter selvkost-prinsippet, og får kun dekket

sine faktiske kostnader. Kostnadene fordeles mellom kommunene etter hvilke tjenester selskapet utfører for den enkelte kommune. Vesar driver seks gjenvinningsstasjoner og over tjue miljøstasjoner på vegne av eierkommunene.

Innhold

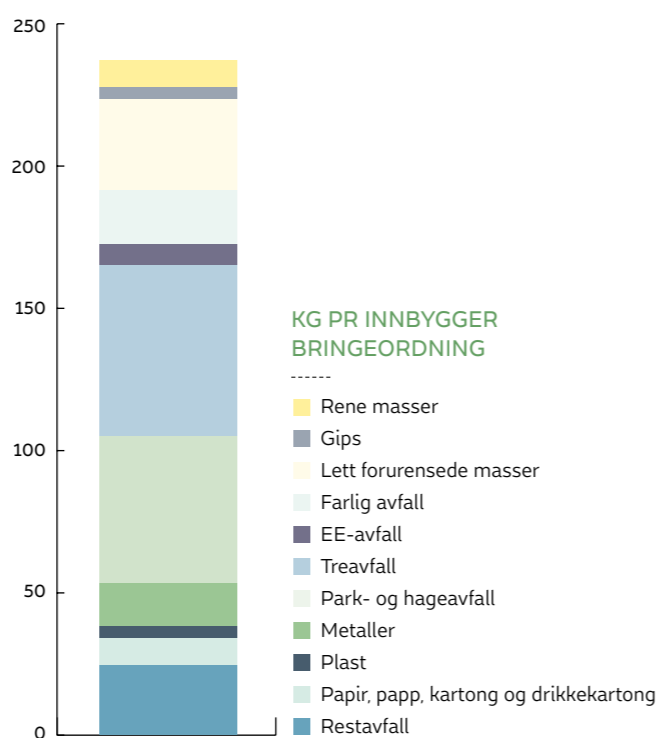
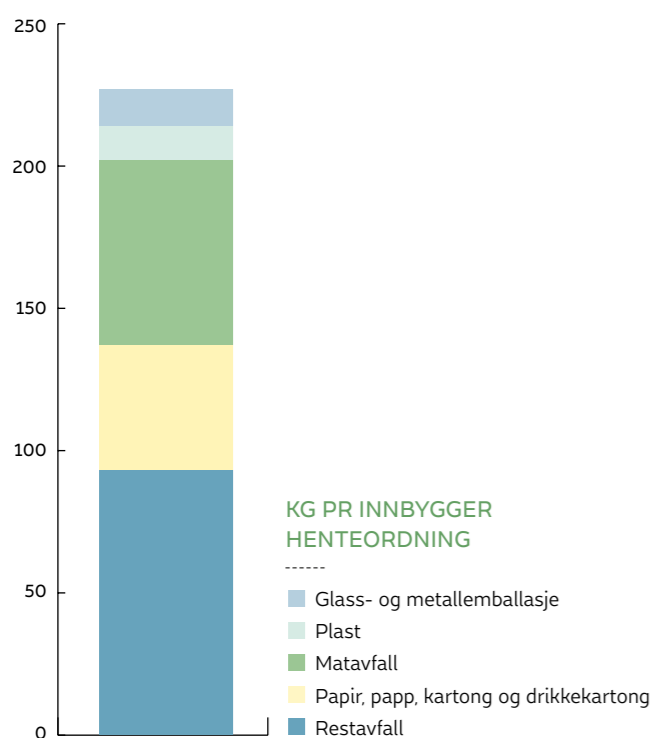
Avfallsordningen i Vesar - drift og ansvar	4
Organisasjon, etikk og verdier	6
Kunnskaps- og opplevelsessenteret	9
Strategiske mål	12
Bakgrunn og rammebetingelser	18

Avfallsordningen i Vesar - drift og ansvar

Vesar håndterer avfallsordningen for innbyggerne, husholdningsavfallet, på vegne av sine eierkommuner: Horten, Holmestrand, Larvik, Færder, Tønsberg og Sandefjord. Kommunene kjøper i ulik grad tjenester, i tråd med selskapets vedtekter og beslutninger i den enkelte eierkommune.

Ordningen for husholdningsavfall består av en **henteordning** og en **bringeordning**. Henteordningen er for det avfallet man sorterer i beholdere hjemme, og bringeordningen er for det avfallet man kjører til de bemannede gjenvinningsstasjonene eller til ubemannede miljøstasjoner.

HENTEORDNINGEN

Samtlige eierkommuner har i dag henteordninger for:

- Matavfall • Returpapir • Plastemballasje • Restavfall • Glass- og metallemballasje

Tjenestene Vesar utfører for eierkommunene i henteordningen kan grupperes slik:

- **Oppsamling** innebærer å sørge for at kundene har avfallsbeholdere i størrelse tilpasset sitt behov. I dette ligger innkjøp av avfallsbeholdere, lager for disse og utkjøring til kunder som trenger en ny beholder.

- **Innsamling** er det arbeidet renovatørene utfører med renovasjonsbil.

- **Omlasting** skjer når renovasjonsbilene tømmer på omlastingsstasjonen og avfallet blir lastet på lastebil for transport til videre behandling.

- **Behandling** omfatter de ulike prosessene for sortering og bearbeiding for hver avfallstype.

Samtlige kommuner har gitt Vesar ansvar for omlasting og behandling av husholdningsavfallet. Behandling av avfallstypene fra henteordningen er i avtalene med kommunene beskrevet som grunntjenester som alle kommunene må være med på for å være eier i selskapet. Som grunntjeneste inngår også informasjon, kommunikasjon og opplæring

som et viktig ledd i å oppnå høy kvalitet og mengde på avfallsråstoffene som utsorteres. Kommunene Sandefjord og Larvik har selv ansvaret for oppsamling, innsamling og daglig kundekontakt. De øvrige eierkommunene har gitt Vesar ansvar for hele henteordningen og kundekontakten.

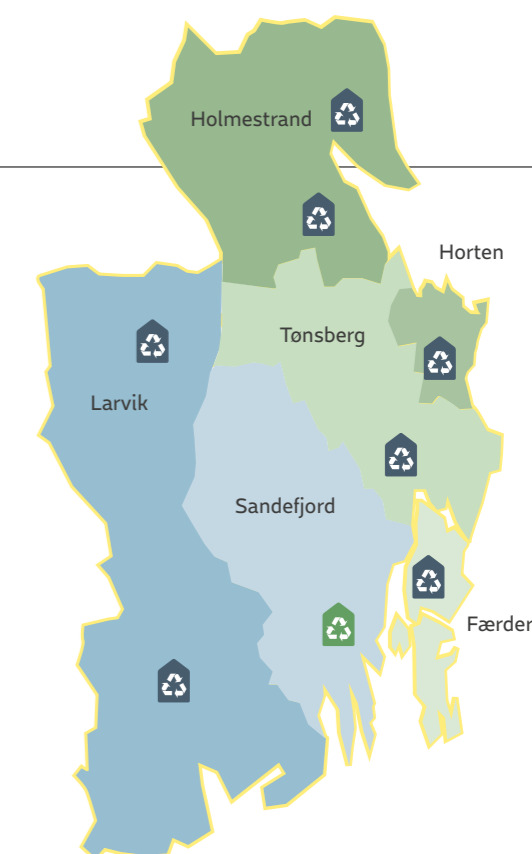
BRINGEORDNINGEN

Vesar har ansvar for drift av 6 gjenvinningsstasjoner. Driften inklusiv bemanning og ansvar for behandling er konkurranseutsatt.

Sandefjord kommune driver sin stasjon i Sandefjord med egen bemanning, og konkurranseutsetter selv behandlingen av avfallet som leveres på gjenvinningsstasjonen.

- Gjenvinningsstasjoner drives av Vesar
- Gjenvinningsstasjoner drives av Sandefjord
- Omlasting og behandling, informasjon, kommunikasjon og opplæring

- Innsamling og kundekontakt: Vesar
- Innsamling og kundekontakt: Larvik
- Innsamling og kundekontakt: Sandefjord

VESAR – VERDIENE DANNER ET VIKTIG GRUNNLAG I DET VI GJØR

Verdiene våre skal veilede oss til å ta de rette beslutningene i vårt daglige arbeid, i både smått og stort. Verdiene skal gjenspeile det arbeidet vi gjør, i samarbeid med andre, i kommunikasjonen vår og i tjenestene vi yter. Dette stiller også krav til samarbeid med våre leverandører, som er våre representanter i møte med innbyggerne.

V

VISJONÆRE

› Vi er fremtidsrettede og nyskapende.

E

ENGASJERTE

› Vi brenner for miljøet

S

SAMFUNNSNYTTIGE

› Vi forvalter innbyggernes ressurser på beste måte.

A

ANSVARLIGE

› Vi når våre mål med nøyaktighet og integritet.

R

RAUSE

› Vi er inkluderende, deler og bygger kompetanse med alle.

Organisasjon, etikk og verdier

Vesar løser et viktig samfunnsoppdrag for sine eier og regionen. Vesars organisasjon er et viktig verktøy i arbeidet mot de strategiske målsettingene. Gjennom fagkunnskap og kompetanse vil de menneskelige ressursene være viktig i arbeidet for å nå målene som er satt.

I den nye strategiperioden legges det opp til at Vesars struktur og arbeidsmåte som bestillerselskap videreføres. For å få til utvikling av nye løsninger vil det være aktuelt å vurdere andre former for innovative anskaffelser, som innovasjonspartnerskap og lignende former for offentlig – privat samarbeid.

Gjennom utviklingen av både Rygg Miljøpark og Greve Biogass så viser erfaringene at samarbeid har vært et viktig element. Vesar har, og vil også fremover, jobbe aktivt med å søke etter erfaringer fra andre selskaper og bransjer for å utvikle tjenestene på best mulig måte. Vesar vil også videre arbeide for mer regionalt samarbeid, både mot Grenlandsregionen og mot Drammensregionen.

Kunnskaps- og opplevelsessenteret vil være hjerte i strategiene for å oppnå målsettingene som er satt, både for materialgjenvinning, reduksjon av klimagassutslipp og det grønne skiftet. Senteret vil fungere som et utstillingsvindu for sirkulær økonomi. I tillegg til å gi opplæring til barn og unge, vil senteret være en viktig samlingsplass for innbygere, eierkommuner, fagmiljø og andre i arbeidet mot det grønne skiftet.

Selskapets formål og verdigrunnlag samt etikk og samfunnsansvar videreføres fra strategiplanen for 2016-2020.

Etikk og samfunnsansvar

I Vesar jobber vi etter prinsipper for etikk og etisk handel, og våre etiske retningslinjer er viktige for å skape tillit eksternt og internt. De etiske retningslinjene bygger på grunnleggende verdier i samfunnet generelt som åpenhet, tillit, likeverd og respekt.

Vi er opptatt av at både varer og tjenester som vi kjøper er i tråd med internasjonale anerkjente standarder for arbeidsforhold og miljøhensyn. Vi ser at vi har et viktig ansvar når vi bestiller tjenester fra våre leverandører. Å ivareta menneskerettigheter, sørge for anstendige og sikre arbeidsforhold, unngå skadelig miljøpåvirkning og bidra til bærekraftig utvikling og motvirke korrupsjon er en viktig del av vår rolle som bestillerorganisasjon. Vi bidrar gjennom vår driftsmodell til en positiv samfunnsutvikling, og tar en viktig rolle i vårt arbeid for et grønnere samfunn.

Kunnskaps- og opplevelsessenteret – Den Magiske Fabrikken

Høsten 2019 tok Vesar imot de første elevene ved kunnskaps- og opplevelsessenteret Den Magiske Fabrikken. Senteret ble opprettet som et tiltak for økt materialgjenvinning, redusert klimagassutslipp og overgang til et sirkulært, fornybart og et bærekraftig samfunn.

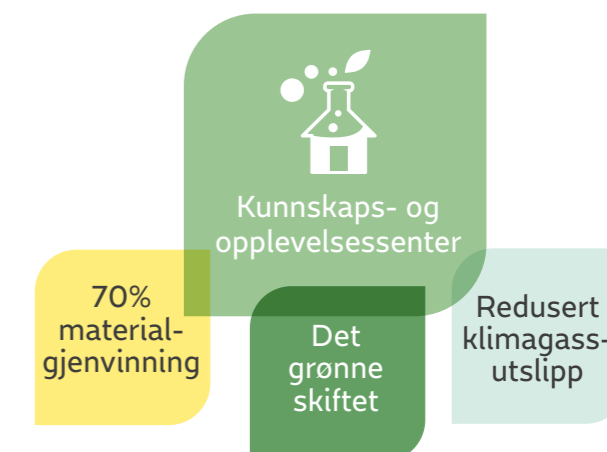
Gjennom undervisningsopplegg ved senteret får elever fra eierkommunene se, lære og oppleve i autentiske omgivelser. Kunnskaps- og opplevelsessenteret er spesielt rettet mot barn og unge, med mål om økt kildesortering, kunnskap om bærekraft, fornybar energi og mer miljøvennlig adferd. Senterets fremste målsetting er at alle besøkende skal dra hjem med inspirasjon til et mer bevisst forbruk og til å bli bedre til å kildesortere.

Det har vært et tett samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge, Vestfold Fylkeskommune og lærere i grunnskolen om det faglige og pedagogiske innholdet på senteret. Rundt Den Magiske Fabrikken er det et tett samarbeid på tvers av selskaper og bransjer. Slike samarbeid vil være viktig også fremover med tanke på senterets utvikling.

Senteret skal utvikle seg til et regionalt og nasjonalt senter for gjenvinning, fornybare ressurser og sirkulær økonomi. En møteplass for fagmiljøer og en yngleplass for FoU-pro-

sjekter. Kunnskaps- og opplevelsessenteret skal i denne perioden videreutvikles, i tråd med de målsettinger som er satt og vil være et svært sentralt virkemiddel for å oppnå selskapets strategimål.

Vestfolds innbyggere er blant de beste i landet til å kildesortere avfallet sitt, med høy grad av materialgjenvinning sammenliknet med landsgjennomsnittet. For å øke materialgjenningsgraden ytterligere er det viktig at innbyggerne har troen på det vi gjør, at de ser at det nytter og har en effekt. Et positivt omdømme vil være viktig i denne sammenheng. Kunnskapsformidling til innbyggerne vil være sentralt fremover for å skape tillit til kildesorteringsordningene og motivere til økt kildesortering.

Visjon:

Vesar – nøkkelen til vårt fornybare samfunn

Strategiske mål:

A

VESAR SKAL OPPNÅ 70 % MATERIAL-
GJENVINNING INNEN 2025.

B

VESAR SKAL BIDRA TIL AT EIERKOMMUNENE
NÅR SINE KLIMA- OG MILJØMÅL PÅ VEIEN
MOT LAVUTSLIPPSSAMFUNNET.

C

BIDRA TIL VERDISKAPNING, ARBEIDSPLASSE
OG GRØNN KONKURRANSEKRAFT I REGIONEN,
SPESIelt INNEN BIOAVFALL.

Strategiske mål i perioden 2021 – 2025

MATERIALGJENVINNING

Mål: Vesar skal oppnå 70 % materialgjenvinning innen 2025.

I dette ligger det et fokus på utnytte ressursene i avfallet, slik at mest mulig av avfallet gjenvinnes til nye produkter eller råvarer.

Strategi for måloppnåelse:

- Samarbeid med eierkommunene om økt materialgjenvinning.
- Vurdere metoder for reduksjon av restavfallet som ettersortering, bedre utsortering av enkeltfraksjoner, betalingsordninger osv.
- Opplæring- og kunnskapsformidling spesielt rettet mot barn og unge.

Det vil lages handlingsplaner for å nå målene, i samarbeid med eierkommunene våre. Prosjektet forankres i eierkommunenes ledelse. Siden kommunene har organisert seg forskjellig på avfallsområdet, vil samarbeidsprosjektene variere fra kommune til kommune.

Dette arbeidet påbegynte i 2020, men det legges opp til å avvente at EU sitt rammedirektiv tas inn i lovgivningen av Miljødirektoratet og myndighetene. Vesar holder alle eierkommunene orientert om disse prosessene i avfallspolitikken.

På veien mot for økt materialgjenvinning er det ulike metoder som må vurderes. Både med tanke på hvor stor grad man kan påvirke innbyggerne til mer riktig sortering gjennom informasjon, opplæring og kunnskapsformidling og hva som kan gjøres av andre tiltak for å bedre sorteringen. I Vestfold har vi god erfaring med at man sorterer avfall både hjemme med ulike beholdere og på gjenvinningsstasjonen. Dette er et prinsipp som har vist gode resultater, og som det pr i dag ikke er grunnlag for å endre på. Likevel kan andre metoder i tillegg til dette være effektive, og bør vurderes.

For å bedre materialgjenvinningsgraden og øke kvaliteten på avfallet vil det være viktig å jobbe mot innbyggerne, slik at de aktivt gjør gode miljøvalg. Kunderelaterte prosjekter

for adferdsendring vil vurderes. Det vil være aktuelt å hente erfaringer fra miljøpsykologi og adferdsvitenskap, for å finne gode og effektfulle tiltak rettet mot innbyggerne

Gjennom både økt samarbeid, opplæring av barn og unge, samt andre metoder vil man samlet sett ha et bredere grunnlag for å nå målet om 70 % materialgjenvinning. Det skal settes av ressurser til en prosjektleder med hovedfokus på målet om 70 %.

Vestfoldkommunene har lang tradisjon for kildesortering. I tillegg til å oppnå høy sorteringsgrad vil også kvaliteten på det som utsorteres bli viktigere fremover. For å oppnå ytterligere materialgjenvinning kan det vurderes å ettersortere restavfallet i et eget anlegg med sensortechnologi, men da i utgangspunktet som et supplement til kildesortering. Det kan også bli aktuelt å utvikle bedre ordninger for utsortering og materialgjenvinning av tekstiler, og kommunenes rolle her vil bli mer avklart når rammedirektivet fra EU skal implementeres.

I land som Nederland og Belgia arbeides det mye med å utvikle metoder som motiverer og hjelper folk til å sortere bedre. "Pay as you throw" er et begrep som utvikles parallelt med at man også tar i bruk digitalisering som verktøy. Vesar har frem til nå valgt enkle modeller med redusert hentefrekvens for restavfall og har ekstra gebyr hvis man vil øke størrelsen på restavfallsbeholderen. I tillegg tar man betaling for restavfallet på gjenvinningsstasjonene.

Vesar vil holde seg oppdatert på hva ledende regioner får til på dette området og vurdere lignende tiltak ut i fra kost-/ nyttevurderinger.

B

BIDRA TIL REDUSERT KLIMAGASSUTSLIPP

Mål: Vesar skal bidra til at eierkommunene når sine klima- og miljømål på veien mot lavutslippssamfunnet.

Strategi for måloppnåelse:

- Arbeide for utvikling av avfallsløsninger som reduserer klimagassutslippene fra husholdningene, næringslivet og landbruket.
- Bidra med god rapportering til eierkommuner og klimanettverk på oppnådde klimagevinster.
- Bidra med opplæring og kunnskapsformidling om klimagassgevinster innen avfallsområdet.

Utvikling av gode sirkulære avfallsløsninger er viktig i tiden fremover, og vil ha en påvirkning på resultatene for eierkommunenes klima- og miljømålsettinger. Samarbeidet rundt Den Magiske Fabrikken viser at man ved å hele tiden å ha fokus på miljø og kretsløp, kan utvikle løsninger som bidrar positivt også for kommunene, næringslivet og landbruket. I dette arbeidet har Vesar hatt en sentral rolle. I arbeidet med utvikling av fremtidens avfallsløsning vil både kretsløpstankegang og samarbeid, både i og på tvers av bransjer, være viktig for å få de gode, miljømessige løsningene.

En god rapportering på oppnådde klimagevinster vil være et godt verktøy i arbeidet videre. Både for å synliggjøre effekten av grep som er gjort i arbeidet med å nå Vesars målsettinger, samt vedrørende kommunenes rapporteringer opp mot sine klima- og miljømål. Dette vil også danne et viktig grunnlag i arbeidet med opplæring og kunnskapsformidlingen om de tiltakene som gjøres innenfor fagområdet vårt.

I rolle som offentlig bestiller vil Vesar stille miljøkrav som bidrar til å utvikle markeder for produkter laget av resirkulerte produkter og råvarer, og drivstoff produsert på avfall (biogass). Vesar vil med sin fagkunnskap og kompetanse ha som mål om å være viktig ressurs for kommunene i deres arbeid med reduksjon av klimagassutslipp.

DET GRØNNE SKIFTET

Mål: Bidra til verdiskapning, arbeidsplasser og grønn konkurransekraft i regionen, spesielt innen bioavfall.

Strategi for måloppnåelse:

- Bidra til omstilling til et grønt samfunn ved utvikling av fremtidsrettede løsninger for avfallsressursene.
- Gjennom fremtidsrettede løsninger for bioavfall bidra til videreutvikling av Rygg Miljøpark til et viktig senter for den sirkulære bioøkonomien.
- Bidra til opplæring og kunnskapsformidling om sirkulær økonomi.

Avfallsressursene i Vestfold bidrar til det grønne skiftet, som skal føre til en omstilling til et grønt samfunn. En slik omstilling vil være utfordrende for samfunnsaktørene, men også gi nye muligheter for vår region på veien mot lavutslippssamfunnet. For vår bransje vil det grønne skiftet være en omstilling fra en lineær til en sirkulær økonomi, som gir verdiskapning og arbeidsplasser.

Vesar deltok i Avfall Norges arbeid med Avfall og Gjenvinningsbransjens veikart for sirkulær økonomi. Her ble Den Magiske Fabrikken løftet frem som et

eksempel på sirkulær økonomi i praksis. Gjennom prosjektet Biogass Vestfold har Vesars eierkommuner og Vestfoldsamfunnet gjort Rygg Miljøpark og Den Magiske Fabrikken til et viktig regionalt senter for den sirkulære bioøkonomien.

For å få til dette har Vesar benyttet nye modeller for offentlig-privat samarbeid, slik at man fikk til et grønt skifte i Rygg Miljøpark. Rygg Miljøparks videre utvikling vil i stor grad være avhengig av hvordan Vesar tilrettelegger i offentlige anskaffelser som bestiller.

Vesar har også en viktig rolle som en offentlig aktør med fagkunnskap i å utvikle nye verdikjeder ved hjelp av FOU-prosjekter. Vesar har lagt til rette for mange FOU-prosjekter, og vil i neste strategiperiode systematisere dette ytterligere. Et verktøy for dette er klyngesamarbeidet No Waste! som kan utvikles videre for å få til verdiskapning og aktivitet i Rygg Miljøpark.

BAKGRUNN OG RAMMEBETINGELSER

Vesars målsettinger for strategiperioden 2021-2025 er basert på avfallspolitiske målsettinger nasjonalt og internasjonalt, klimamålsettinger samt prinsippene i avfallspyramiden.

Avfallspolitikken i EU og Norge, og prinsippene bak begrepet sirkulær økonomi, gjenspeiles i avfallspyramiden eller ressurspyramiden som den også kalles. Målet er å komme så høyt opp i pyramiden som mulig med hensyn til hvordan vi bruker materialer og ressurser.

En av utfordringene med å sette klimamål for avfall- og gjenvinningsbransjen er at man må se på hele verdikjeden fra hvor og hvordan et produkt eller materiale fremstilles og frem til det til slutt ender opp som avfall. Som avfallspyramiden illustrerer vil det mest klima- og miljøvennlige være å la være å kjøpe et produkt slik at man lager mindre avfall. Det vil være bedre å kjøpe noe (gjen)brukt enn å kjøpe noe nytt, og det vil som regel være ressursbesparende å leie et produkt fremfor å eie det.

Vesars handlingsrom ligger først og fremst i å få til materialgjenvinning og unngå at avfall deponeres og brennes. Samtidig er det også en viktig oppgave for Vesar å bruke sin posisjon til å fremme avfallsreduksjon og gjenbruk.

Norge skal redusere sine klimautslipp med 40 % (55 %) innen 2030 og ytterligere til 80-95 % i 2050 da Norge skal ha blitt et lavutslippssamfunn. Kommunene har derfor økt sitt fokus på dette, og det er utarbeidet regionale og kommunale klimaplaner der avfall også inngår.

Vesar vil i forbindelse med sin årsrapportering synliggjøre klimaregnskap for utslipp og utslippsreduksjoner både i eierkommunene og andre områder.

Avfalls- og gjenvinningsbransjen påvirker flere sektorer i Norge og resten av verden som skal redusere sine utslipp. I dette ligger det at resirkulerte råvarer erstatter fossile og jomfruelige råvareuttak. For at gjenvinning skal gi mening er det naturlig at Vesar arbeider for å utvikle verdikjedene for de resirkulerte råvarene som produseres.

Her kan vi løfte frem biokull som et eksempel. Et av landbrukets bidrag i regjeringens klimaavtale for 2021-2030 er tiltak og utvikling av teknologi som kan bidra til økt opptak og lagring av karbon i jord. I forbindelse med dette vil biokull bli et etterspurt produkt i landbruket. Biokull kan fremstilles av kvister og greiner fra hageavfallet ved hjelp av pyrolyseteknologi. Biokull til jordbruk vil føre til at man lagrer karbon fremfor at karbonet slipper ut i atmosfæren som CO₂ slik det gjør med dagens komposteringsbehandling. Jordkvaliteten blir bedre fordi jorda holder bedre på vann, det blir bedre oksygentilgang, og økt mikrobevekst og plantevekst. I tillegg til biokull vil man i en pyrolyseprosess få energirik gass som kan utnyttes.

Vesar som bestillerselskap med ansvar for å behandle hageavfall vil i gjennom offentlige anskaffelser kunne drive frem en utvikling av en ny verdikjede som dette.

AVFALLSPYRAMIDEN

STRATEGIPLAN 2021-2025

Ny strategiplan med hovedmål ble vedtatt i Vesars generalforsamling 18.06.20.

Tekstinnhold: VESAR

Design og produksjon: October Design

Foto: Scanpix, Shutterstock Istock, Øyvind Næss, Strobe Foto, Tom Lund

HOS VESAR STÅR MILJØ SOM
EN OVERORDNET FAKTOR FOR
VÅRE STRATEGISKE MÅL.

VI SKAL SORTERE
BEDRE, BRUKE MINDRE, OG
SØRGE FOR AT AVFALLET
GJENVINNES MED STØRST
MULIG KLIMANYTTE.